

Verzonden: dinsdag 6 februari 2024 12:42
Aan: Griffie
Onderwerp: De gemeenteraad en de Omgevingswet.

Categorieën: Ingekomen stuk

Beste griffier,

Enige jaren geleden hebben wij contact gehad in verband met een training voor de gemeenteraad over de Omgevingswet. Naar aanleiding daarvan wil ik u nu benaderen, omdat vorige week ons geheel herziene boek '[De gemeenteraad en de Omgevingswet](#)' van de drukpers afrolde.

Het is een geheel nieuw boek geworden.

Net als eerder bespreken we in hoofdstuk 1 de doelen en achtergronden (oftewel 'geest') van de wet en beschrijft hoofdstuk 2 het systeem van de omgevingswet: de beleidscyclus met de kerninstrumenten en hun onderlinge samenhang.

Maar nieuw is:

- *hoofdstuk 3: overgangsfases.* Dit gaat over de periode vanaf 1 januari 2024 (inwerkingtreding) tot het daadwerkelijk kunnen werken in de geest en volgens het systeem van de Omgevingswet (cultuurverandering). Belangrijke kantelmomenten zijn dan de vaststelling van de omgevingsvisie (1 januari 2017) en het – al dan niet gefaseerd – vaststellen van het nieuwe omgevingsplan (1 januari 2032).
- *hoofdstuk 4: vroegtijdige burgerparticipatie* bij alle besluiten en de rol van de raad hierbij.
- *hoofdstuk 5: sturen op hoofdlijnen.* Hoe kan een gemeenteraad 'loslaten' zonder grip te verliezen en daarbij invulling geven aan zijn kaders stellende rol?
- *hoofdstukken 6 en 7: doorwerking van kaders en randvoorwaarden respectievelijk grip op de uitvoering.* Deze hoofdstukken gaan over het slot van de beleidscyclus (evalueren en monitoren) en dus over de controlerende rol van de gemeenteraad. Die komt in de praktijk onvoldoende uit de verf, zoals recent nog is beschreven door de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur. Het rapport van de raad van 19 december 2023 bevat een 'call to action' aan alle overheden om op te houden met het stapelen van beleid en de uitvoering aan zet te laten. Ons boek geeft hier handvatten voor.

Met dit boek willen wij op onze manier bijdragen aan de veilige en gezonde leefomgeving met goede omgevingskwaliteit en intrinsieke natuurwaarden die onze kinderen en kleinkinderen zo hard nodig zullen hebben.

Het bevat vooral praktische informatie voor raadsleden en griffiers over de verdere implementatie van de Omgevingswet. Onze conclusies (hoofdstuk 8) trokken wij op basis van de vele gesprekken met raadsleden, griffiers,

programmamanagers, collegeleden, burgers, ontwikkelaars en belangenbehartigers, die wij de afgelopen jaren voerden.

Interesse? Zie voor meer informatie: [klik hier voor meer informatie](#).

De gemeenteraad en de Omgevingswet

De Omgevingswet is na jaren uitstel op 1 januari 2024 in werking getreden. Voor een gemeente brengt dit allerlei veranderingen mee. Voor de gemeenteraad is dit een belangrijke aanleiding om de verschillende rollen – kaderstellend, regulerend, controlerend en vertegenwoordigend – kritisch onder de loep te nemen. De parlementaire stukken verwijzen voor de rol van de gemeenteraad naar een beleidscyclus met kerninstrumenten in combinatie met de instrumenten van het dualisme. Maar waar heb je het dan over?

Volgens de wetgever is de gemeenteraad er voor de sturing op hoofdlijnen en het college van burgemeester en wethouders voor de uitvoering en handhaving. In de praktijk zal het toch vooral neerkomen op samenwerking en afstemming. Wat betekent dat bij de verschillende instrumenten? Welke afspraken horen daarbij? Welke valkuilen zijn er? Hoe kan de gemeenteraad opschuiven naar hoofdlijnen zonder grip te verliezen? Wat is de betekenis van de gemeenteraad bij participatie van burgers? De Omgevingswet roept heel fundamentele vragen op.

De auteurs schreven hun bevindingen en verwachtingen op in 2019. Vier jaar en vele gesprekken later met gemeenteraden, organisaties, programmamanagers, ambtenaren, burgers, ontwikkelaars en belangenbehartigers, is het tijd dit bij te stellen en actuele conclusies te trekken. Het is een geheel nieuw boek geworden. Daarbij is een belangrijke conclusie wel overeind gebleven: de gemeenteraad is zo sterk als hij zichzelf maakt en bepaalt zelf wat zijn rol en betekenis is.

Trees van der Schoot (adviseur, jurist, columnist en auteur van 'Werken in de geest van de Omgevingswet' en 'Functies toedelen aan locaties met de Omgevingswet') en Dick Spel (adviseur, trainer en voormalig wethouder) willen met dit boek gemeenteraden helpen hun rol te bepalen bij de verschillende kerninstrumenten van de Omgevingswet. Dat geeft de benodigde bagage om aan de slag te gaan met de cultuurverandering die de Omgevingswet ook wil veroorzaken.

Met vriendelijke groet, ook namens medeauteur Dick Spel, vormgever Janneke Postulart en Liesbeth van Leijen en Marian Veenker van uitgever Van Leijen Academie,

Trees van der Schoot

Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

